

بلوار دانشجو

نگاهی به تجمع دانشجویان در اعتراض به کیفیت نامطلوب غذا؛

این غذا را خودتان هم نمی خورید

محمدترابی

دانشجوی کارشناسی مهندسی مکانیک دانشگاه تهران

در ماه‌های گذشته، گزارش‌های متعددی از دانشگاه‌های مختلف کشور درباره مشکلات جدی در حوزه خدمات رفاهی دانشجویان منتشر شده است؛ مشکلاتی که عمدتا حول کیفیت پایین غذای سلف‌ها متمرکز بوده‌اند. در برخی موارد، گزارش‌هایی از مسمومیت‌های غذایی و مراجعه دانشجویان به مراکز درمانی نیز منتشر شده که نگرانی‌هایی جدی در پی داشته است.

روز دوازدهم خرداد، جمعی از دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف در اعتراض به وضعیت غذای سلف و سایر خدمات رفاهی، در محوطه این دانشگاه تجمع کردند. این تجمع به دعوت انجمن اسلامی در حالی برگزار شد که بنا بر گزارش این تشکل دانشجویی، از سوی برخی مسئولان دانشگاهی تلاش‌هایی برای ممانعت از برگزاری آن انجام شده بود؛ از جمله حضور پر تعداد نیروهای حراست فاقد تگ شناسایی و تهدید برخی از اعضای برگزارکننده این تجمع. با وجود این مسائل، تجمع با حضور تعداد قابل توجهی از دانشجویان برگزار شد و معاون دانشجویی دانشگاه، محمود بهمن‌آبادی و اکبر سیه‌بازی، مدیر امور دانشجویی در جمع دانشجویان حاضر شدند. در این نشست، دانشجویان به بیان دغدغه‌های خود پرداختند که مهم‌ترین آنها کیفیت پایین غذا، نحوه تهیه و توزیع آن، عملکرد ضعیف پیمانکار و خلف وعده‌های مکرر مسئولان درباره اصلاح شرایط بود. معاون دانشجویی دانشگاه که مسئولیت تأمین غذا با اوست، درباره کیفیت غذای دانشگاه در تجمع گفت که غذا، بی‌کیفیت نیست و ممکن است در مواردی مشکل داشته باشد. او در مقابل درخواست دانشجویان برای خوردن غذای روز سلف، تأکید کرد که سال‌هاست ناهار نمی‌خورد و حاضر نمی‌شود حتی یک لقمه از غذای آن روز سلف دانشگاه را بخورد.

مسئولان دانشگاه در پاسخ به این مطالبات، با اذعان به وجود مشکلات، به محدودیت‌های فنی آشپزخانه دانشگاه برای حضور هم‌زمان چند پیمانکار اشاره کردند و از احتمال تغییر پیمانکار در ترم آینده خبر دادند. آنها همچنین اظهار کردند که تاکنون گزارش مستقیمی از نارضایتی دانشجویان دریافت نکرده بودند. سیدعباس موسوی، رئیس دانشگاه، در این تجمع حاضر نشد و اعلام کرد که نمایندگان دانشجویان می‌توانند برای بیان مطالبات خود به دفترش مراجعه کنند. او نیز عنوان کرد از جزئیات وضعیت فعلی آگاه نبوده است. تلاش برای گفت‌وگو با بهمن‌آبادی نیز بی‌پاسخ ماند.

مشکلات رفاهی به دانشگاه شریف محدود نمی‌شود. دانشگاه‌های دیگر تهران نیز با مسائل مشابهی روبه‌رو هستند. «هدی»، یکی از دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی، از افت محسوس کیفیت غذا در یک سال گذشته خبر می‌دهد و می‌گوید حتی در پردیس‌های مختلف یک دانشگاه نیز کیفیت غذا متفاوت است و با تغییر نوع غذا نیز با نوسان کیفی قابل توجهی همراه بوده است. در دانشگاه تهران نیز وضعیت چندان متفاوت نیست. بر اساس گفته‌های «علیرضا»، دانشجوی خوابگاهی دانشگاه تهران، کیفیت غذاهای سلف بالا و پایین دارد و غذاهای سرخ‌کردنی از کیفیت مناسبی برخوردار نیستند. همچنین، در برخی از خوابگاه‌های سطح شهر، یکی از مشکلات عمده سرپودن غذا در زمان تحویل عنوان شده است.

راه‌حل دانشگاه تهران برای بهبود کیفیت، تنوع‌بخشی است که البته با توجه به جمعیت بالای دانشجویان این دانشگاه، شدنی است. در کوی، سلف مکملی فعال است که غذاهای فست‌فودی با کیفیت نسبتاً بهتر، اما به هزینه‌ای بالاتر از سلف معمول ارائه می‌دهد. این غذاها از نظر کیفیت مورد قبول هستند، اما از نظر حجم، رضایت دانشجویان را جلب نکرده‌اند. همچنین، رستورانی از بخش ضمیمه در این مجموعه فعالیت می‌کند که با کسر مبلغ از حساب رزرو غذایی و دریافت هزینه اضافه، غذاهایی با کیفیت بالاتر ارائه می‌دهد. با این حال، این رستوران فقط در دسترس ساکنان کوی است و سایر دانشجویان امکان استفاده از آن را ندارند.

با توجه به افزایش قیمت خوراکری در سال‌های گذشته که تورم‌های نقطه به نقطه بالای ۱۰۰ درصد را نیز در دو، سه سال گذشته داشته‌اند، قیمت مواد اولیه به میزان قابل توجهی بالا رفته و وضعیت بارانه غذا که از سوی وزارت علوم پرداخت می‌شود و قیمت‌های معمول غذای دانشجویی که کمتر از ۲۰ هزار تومان برای هر وعده هستند، نمی‌تواند کفاف هزینه‌های تأمین غذای دانشجویان را بدهد. نتیجه هم این شده است که عموماً از کیفیت و کمیت این غذاها زده می‌شود. در همین شرایط است که گزارش‌های متعددی از مسمومیت غذای دانشجویی در دانشگاه‌های مختلف به گوش می‌رسد.

از دانشگاه چه خبر

هشدار درباره جذب غیرقانونی دانشجو

دانشگاه پیام نور اعلام کرد: «ثبت‌نام و تحصیل در دانشگاه پیام نور فقط از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و سایت رسمی دانشگاه امکان‌پذیر است». بر اساس اعلام این دانشگاه، هرگونه ثبت‌نام، آزمون، پذیرش و جذب دانشجو در مقاطع سه‌گانه تحصیلی این دانشگاه، صرفاً از طریق مبادی قانونی شامل سازمان سنجش آموزش کشور و دانشگاه انجام می‌شود. بر این اساس، تمامی اخبار و اطلاع‌رسانی‌ها در این زمینه نیز به طور مستقیم از طریق پورتال سازمان سنجش به آدرس sanjesh.org و پورتال دانشگاه پیام نور به آدرس pnu.ac.ir انجام خواهد شد.

شهریه دانشجویان بالا می‌رود

ایستا: سرپرست دانشگاه آزاد استان تهران از نهایی‌شدن افزایش شهریه دانشجویان این دانشگاه در سال تحصیلی جدید خبر داد و گفت: «هدف‌گذاری ما برای سال جاری این است که ۴۰ درصد هزینه‌های این دانشگاه به صورت غیرشهریه‌ای تأمین شود». علیرضا فیروزفر با بیان اینکه افزایش شهریه دانشجویان واحدهای دانشگاه آزاد در سال تحصیلی جدید در حال نهایی‌شدن است، گفت: «این موضوع در هیئت‌رئسه دانشگاه تصمیم‌گیری شده و در حال نهایی‌شدن است و به‌زودی توسط ستاد مرکزی دانشگاه آزاد اعلام خواهد شد». او ادامه داد: «افزایش شهریه دانشجویان دانشگاه آزاد در سال تحصیلی جدید کمتر از تورم اقتصادی خواهد بود. سیاست‌های دانشگاه آزاد که به درآمدهای غیرشهریه‌ای سوق یافته است کمک می‌کند تا دانشگاه بتواند بار هزینه‌ها را صرفاً به شهریه دانشجویان وابسته نکند».

گزارش «شرق» از جزئیات اعتراض به لورفتن سؤالات آزمون دستیاری پزشکی ۱۴۰۴

شائبه تقلب

فاطمه غریبی: آزمون پذیرش دستیاری تخصصی پزشکی، یکی از مهم‌ترین و رقابتی‌ترین آزمون‌های کشور، در سال ۱۴۰۴ با حواشی و اعتراضات گسترده‌ای همراه شده است. از ساعات اولیه پس از برگزاری آزمون، گزارش‌هایی مبنی بر احتمال نشت اطلاعات پیش از آزمون و خریدوفروش سؤالات در فضای مجازی منتشر شد؛ گزارش‌هایی که با واکنش‌های متعدد از سوی داوطلبان و پزشکان عمومی و متخصص، ابعاد گسترده‌تری یافت. این در حالی است که مسئولان وزارت بهداشت و سازمان سنجش پزشکی، بر سلامت فرایند برگزاری آزمون تأکید داشته‌اند. با این حال، پس از اعلام اولیه نمرات که تعداد بالایی از نمرات بالا را نشان می‌داد، برای بسیاری از داوطلبان، آزمونی که باید معیار سنجش دانش و شایستگی علمی باشد، به نمادی از بی‌عدالتی، نابرابری و آسیب به اعتماد عمومی بدل شده است. یکی از دلایلی که برای بالا رفتن حساسیت این آزمون بیان می‌شود، تفاوت‌هایی است که قبول‌شدگان این آزمون در رشته‌های تخصص پزشکی با آن مواجه می‌شوند؛ از رشته‌های پول‌ساز تا رشته‌های سخت.

در این گزارش، تلاش شده تا از خلال روایت داوطلبان، تحلیل کارشناسان و واکنش‌های رسمی و غیررسمی، تصویری روشن‌تر از آنچه در آزمون دستیاری ۱۴۰۴ رخ داده، ارائه شود. پرسش‌هایی که اینجاست: آیا ساختار فعلی سنجش و پذیرش تخصص در حوزه پزشکی، ظرفیت حفظ عدالت آموزشی و سلامت رقابت را دارد؟ و اگر نه، مسئولیت این بحران با چه نهاد یا نهادهایی است؟

نخستین رنگ خطر

سال ۱۳۷۷ نقطه عطفی در تاریخ آزمون‌های دستیاری تخصصی پزشکی در ایران بود؛ سالی که برای نخستین بار، تقلبی از نوعی جدید و سازمان‌یافته، جامعه پزشکی و افکار عمومی را با واقعیتی تلخ مواجه کرد. در این سال، جامعه پزشکی ایران برای نخستین بار به طور جدی با گزارش‌هایی از تقلب ساختار یافته و از درون سیستم در آزمون دستیاری مواجه شد. این بار، برخلاف روش‌های سنتی تقلب که به یادگیری پاسخ‌ها یا کمک‌گرفتن سر جلسه محدود می‌شدند، مسئله پیچیده‌تر و نگران‌کننده‌تر بود: سؤالات آزمون به طور هدفمند شانه‌گذاری شده بودند. این نشانه‌ها که در فضای آزمون به آنها «مارکر» گفته می‌شد، در ظاهر ساده و بی‌اهمیت بودند؛ علامت‌هایی مانند فاصله غیرمعمول، شماره‌گذاری نامنظم یا چینش خاص گزینه‌ها. اما برای داوطلبانی که از قبل با این کدها آشنا شده بودند، مارکرها به کلید رمز سؤالات تبدیل شدند؛ بی‌صدا، بی‌اثر در ظاهر، اما مؤثر در تعیین سرنوشت ده‌ها نفر.

آنچه این پرونده را نگران‌کننده‌تر می‌کرد، نه صرفاً وقوع تقلب، بلکه نوع تقلب بود. تقلبی که نشان می‌داد این دستکاری، بدون دسترسی مستقیم به طراحان یا ناظران آزمون، امکان‌پذیر نیست. به عبارت دیگر، شواهد موجود از نشت اطلاعات از درون سیستم برگزاری آزمون حکایت داشتند. برای نخستین بار، فرضیه‌ای که پیش از آن فقط شایعه بود، رنگ واقعیت گرفت: آزمونی که باید معیار دقیقی برای سنجش دانش افراد باشد، شاید خودش قربانی نابرابری‌های پشت پرده است. حالا در حساس‌ترین آزمون علمی کشور، جایی که باید فقط «شایستگی علمی» داوطلبان معیار سنجش باشد، امکان نفوذ رانت و فساد وجود داشت.

«محدردضا» پزشکی است که در سال ۷۷ در آزمون دستیاری شرکت کرد و تخصص داخلی تهران قبول شد، اما بعداً به دلیل مشکلات و کشیک‌های زیاد انصراف داد: «بعداً فهمیدم آزمون آن سال با تقلب گسترده برگزار شده است». او می‌گوید: «اگر به‌جای تخصص داخلی، رشته بهتری قبول می‌شدم، انصراف نمی‌دادم و لازم نبود بعداً یک رشته دیگر بخوانم».

تقلب ۸۸ آزمون را باطل کرد

در سال‌های بعد، از جمله در آزمون سال ۱۳۸۲ و به‌ویژه در آزمون سال ۱۳۸۸، میزان نارضایتی و گزارش‌های غیررسمی از تخلف به حدی رسید که در برخی سال‌ها، وزارت بهداشت ناچار به ابطال بخشی از نتایج یا کل آزمون شد. پس از اعلام نتایج نهایی آزمون دستیاری سال ۱۳۸۲ و اعتراضات گسترده تعداد زیادی از داوطلبان که خواهان ورود و بررسی مراجع قانونی و نظارتی به این مسئله بودند، در ادامه هم در مجلس شورای اسلامی کمیته‌ای به منظور تحقیق و تفحص در این زمینه تشکیل شد و گزارش مفصلی از تخلفات و تقلبات در آن آزمون را ارائه داد که در صحن علنی مجلس نیز خوانده شد. آزمون دستیاری سال ۱۳۸۸ نیز که در تاریخ ۲۹ بهمن‌ماه با حضور ۱۶هزارو ۶۶۸ داوطلب برگزار شد، ساعاتی پس از برگزاری آزمون از طرف وزارت بهداشت به طور کامل باطل شد؛ تصمیمی بی‌سابقه که از سوی مرضیه وحید دستجردی، وزیر وقت بهداشت، گرفته شد و نشان داد تقلب به تهدیدی واقعی علیه سلامت نظام آموزشی و زیربنای سلامت کشور بدل شده است. در فاصله سال‌های ۱۳۷۷ تا انتهای دهه ۱۳۸۰، گزارش‌های غیررسمی دیگری نیز منتشر شد؛ از فروش سؤالات با قیمت‌های نجومی تا توزیع پاسخ‌ها در گروه‌های خاص داوطلبان.

تکرار این الگوها در دهه‌های بعد - تا آزمون بر حاشیه ۱۴۰۴ - نشان می‌دهد مشکل صرفاً در برگزاری یک آزمون نیست؛ مسئله، فقدان نظارت مؤثر، نبود شفافیت در فرایند طراحی و تصحیح، فقدان نهادهای پاسخ‌گو و مستقل است. آزمون دستیاری به‌جای آنکه معیار شایستگی علمی باشد، بر معرض تبدیل‌شدن به عرصه‌ای برای تبعیض و بی‌عدالتی قرار گرفته است و ریشه‌های این بحران، از همان سال ۱۳۷۷ خود را نشان داده است. در واقع آنچه از دل آزمون ۱۳۷۷ بیرون آمد، فقط تقلب نبود؛ بلکه رنگ خطری برای نظام آموزش عالی و پزشکی کشور بود. این آزمون نشان داد که اعتماد عمومی، اگرچه ممکن است به‌سادگی ایجاد شود، اما با یک شکست در عدالت، به‌سختی ترمیم می‌شود.

دوباره تقلب، دوباره تجمع

۱۸ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴، پنجاه‌ودومین دوره آزمون پذیرش دستیار تخصصی پزشکی، با رقابت بیش از ۱۴ هزار داوطلب، به صورت هم‌زمان در ۲۹ حوزه امتحانی سراسر کشور برگزار شد. در روزهای ابتدایی، واکنش‌های اولیه داوطلبان نشان می‌داد سطح سؤالات این دوره نسبتاً استاندارد بوده و برخلاف برخی دوره‌های گذشته، با اعتراض گسترده‌ای به محتوای علمی آزمون مواجه نبود، اما چند روز بعد، ورق برگشت. با انتشار کلید نهایی سؤالات در ۳۱ اردیبهشت‌ماه، ناگهان توجه‌ها به سوی یک داده غیرمنتظره جلب شد: تعداد بی‌سابقه‌ای از داوطلبان موفق به کسب نمره‌ای بالاتر از ۵۰ شده بودند. طبق آمار منتشرشده، ۴۱۳ نفر از شرکت‌کنندگان - معادل ۳.۳۷ درصد از کل داوطلبان - موفق به عبور از این مرز عددی شده‌اند؛ عددی که برای بسیاری از فعالان حوزه آموزش پزشکی، باورناپذیر است. این در حالی است که پیش‌ازاین، کسب نمره‌ای بالاتر از ۴۰ در آزمون دستیاری، برای بسیاری از پزشکان به منزله یک افتخار بزرگ و دست‌نیافتنی تلقی می‌شد. اما حالا، نه‌تنها نمره ۴۰۰، بلکه حتی مرز نمره ۵۰۰ هم به‌راحتی از سوی صدها نفر رد شده است. این جهش ناگهانی و هم‌زمان در نمرات، شائبه‌هایی جدی درباره احتمال نشت سؤالات و تقلب ساختار یافته یا خریدوفروش کلید آزمون را در فضای مجازی و بین داوطلبان مطرح کرده است.

مطالبه برای شفاف‌سازی و نظارت مستقل

در ادامه این شائبه‌ها، روز سه‌شنبه ۱۳ خردادماه، جمعی از شرکت‌کنندگان این آزمون با حضور در مقابل ساختمان مجلس شورای اسلامی، تجمعی اعتراضی برگزار کردند. آنها با در دست داشتن پلاکاردهایی خواستار شفاف‌سازی درباره سلامت آزمون، بررسی دقیق احتمال نشت سؤالات و نظارت مستقل بر مراحل طراحی، قرنطینه و تصحیح آزمون شدند؛ تجمعی که اگرچه آرام برگزار شد، اما نشان‌دهنده عمق بی‌اعتمادی و نگرانی داوطلبانی است که آینده حرفه‌ای‌شان را در خطر می‌بینند.

اعتماد از بین رفته

در میان موج اعتراض‌ها و تردیدها درباره آزمون دستیاری سال ۱۴۰۴، برخی داوطلبان که ماه‌ها برای این رقابت دشوار تلاش کرده‌اند، خود را در موقعیتی بفرنج می‌بینند: نه اطمینانی به سلامت آزمون دارند، نه راهکارهایی مانند ابطال کامل آزمون را عادلانه می‌دانند.

«سهیل»، یکی از داوطلبان آزمون دستیاری امسال که دوره پزشکی عمومی را در دانشگاه علوم پزشکی تهران گذرانده، در گفت‌وگو با «شرق» از تجربه خود می‌گوید: «اگر تیرماه سال گذشته شروع به مطالعه کردم، در ماه‌های اول روزانه حدود هفت تا هشت ساعت درس می‌خواندم و در ماه‌های پایانی این میزان به ۱۱ تا ۱۲ ساعت در روز رسید». آزمون دستیاری برای بسیاری از شرکت‌کنندگان فقط یک امتحان نیست؛ همه زندگی را وقفش می‌کنند.

به گفته این داوطلب، سطح سؤالات در آزمون امسال نسبت به دوره‌های گذشته تفاوت فاحشی

حسین‌عبدالله‌جیری‌ارباب

نداشته و حتی از نظر برخی، استانداردتر از سال‌های اخیر بوده است. اما مسئله‌ای که باعث تردید شده، جهش غیرمنتظره در نتایج است: «سطح سؤالات به نظرم در حد آزمون ۱۴۰۲ بود. سؤالات نسبت به سال گذشته آسان‌تر بودند و انتظار داشتم نمره‌ها بالاتر باشند، ولی وقتی نمره‌ها آمد، شوکه شدم». او در عین حال، نسبت به برخی راه‌حل‌های مطرح‌شده از سوی معترضان محتاط است و هشدار می‌دهد که کسانی که به شکل سالم در آزمون شرکت کرده‌اند، ناعادلانه است. باید بررسی دقیقی انجام شود و اگر تخلفی رخ داده، با متخلفان برخورد شود، نه اینکه همه را تنبیه کنند».

روایت این داوطلب بازتاب صدایی است که در میان هیاهوی اعتراض‌ها گاه نادیده گرفته می‌شود؛ صدای پزشکانی که با امید و تلاش پا به میدان رقابتی سخت گذاشته‌اند و حالا بیش از هر چیز، به دنبال بازگرداندن اعتماد هستند.

بازتاب مجازی تقلب در آزمون دستیاری ۱۴۰۴

در پی انتشار نتایج اولیه آزمون دستیاری ۱۴۰۴ و بالا رفتن شائبه‌های تقلب، شبکه اجتماعی «ایکس» (توییتر سابق) به بستری برای واکنش‌های گسترده داوطلبان و پزشکان بدل شد. کاربران بسیاری با لحنی پر از خشم، ناامیدی و مطالبه‌گری از تجربه یک سال تلاش فشرده و مواجهه با آزمونی مشکوک نوشتند. بسیاری تأکید داشتند سال‌هاست آزمون دستیاری با سهمیه‌های متعدد، شائبه نشت سؤالات، فروش پاسخ‌نامه و تبعیض سیستماتیک همراه بوده و حالا، بحران ۱۴۰۴ فقط نوک کوه یخی است که بالا آمده. برخی از کاربران معتقدند ابطال آزمون راه‌حل مناسبی نیست، بلکه باید متخلفان شناسایی و از حضور در آزمون‌های بعدی محروم شوند. برخی دیگر با ناامیدی از آینده خود گفته‌اند و تعدادی نیز خواهان آن شده‌اند مسئولیت برگزاری آزمون از سازمان سنجش پزشکی گرفته و به سازمان سنجش آموزش کشور سپرده شود. روایت‌هایی از ساعت‌های طولانی مطالعه، فشار روانی شدید و تلاش بی‌ثمر، در کنار طعنه‌های تلخ به «سیرک آزمون زربدنتی»، فضای ایکس را به تصویر جمعی از ناامیدی، مطالبه عدالت و بی‌اعتمادی عمیق به نهادهای برگزارکننده بدل کرده است.

واکنش مسئولان: آزمون معتبر است!

با وجود اعتراضات گسترده داوطلبان و افزایش شائبه‌ها درباره احتمال نشت سؤالات آزمون دستیاری سال ۱۴۰۴، مسئولان وزارت بهداشت بر صحت و سلامت برگزاری آزمون تأکید دارند. محمدرضا ظفرقندی، وزیر بهداشت، در این‌باره گفته: «براساس بررسی‌های مسئولان فنی و نظارتی، آزمون دستیاری امسال با سلامت کامل برگزار شده است. اگر شکایتی مطرح باشد، قطعاً رسیدگی خواهد شد، اما طبق اطلاعات موجود، آزمون فاقد خدشه است و اعتبار آن تأیید می‌شود. سطح سؤالات نیز با سال‌های گذشته تفاوت معناداری نداشته است».

همچنین سعید هاشمی‌نظری، رئیس سازمان سنجش آموزش پزشکی، درباره روند طراحی و نهایی‌سازی سؤالات و در آتن زنده شبکه سلامت توضیحاتی ارائه داد که نه‌تنها برخی از ابهامات را رفع نکرد، بلکه آنها را پررنگ‌تر کرد. او گفت: سؤالات آزمون توسط اساتدان هیئت‌های برد تخصصی طراحی می‌شوند؛ این اساتدان برای طراحی اولیه سؤالات وارد قرنطینه می‌شوند، اما پس از پایان طراحی، از قرنطینه خارج می‌شوند و دیگر در فرایند نهایی‌سازی سؤالات دخیل نیستند. هاشمی‌نظری در ادامه توضیح داد که پس از طرح سؤالات، یک حلقه صفر-متشکل از یک یا چند نفر که با انتخاب مستقیم وزیر بهداشت تعیین می‌شوند و حتی ممکن است شخص وزیر نیز در میان آنها باشد- از میان مجموعه دفترچه‌های طراحی‌شده، نسخه نهایی آزمون را انتخاب می‌کنند. نکته مهم و نگران‌کننده اینجاست که به گفته او، نه طراحان سؤالات و نه اعضای حلقه صفر در زمان انتخاب و نهایی‌سازی دفترچه آزمون در قرنطینه قرار ندارند. این موضوع، به‌ویژه در آزمونی با حساسیت بالای آزمون دستیاری، نگرانی‌های جدی درباره میزان امنیت و احتمال نشت سؤالات را تشدید کرده است.

بررسی اعتراضات در حضور نهادهای امنیتی

در پی گسترش حواشی برگزاری آزمون دستیاری ۱۴۰۴، حسین کرمانپور، مدیر مرکز روابطعمومی وزارت بهداشت، در گفت‌وگو با «شرق» به برخی از ابهامات موجود واکنش نشان داد. او در پاسخ به این پرسش که چرا رئیس سازمان سنجش پزشکی اعلام کرده «طراحان و انتخاب‌کنندگان نهایی سؤالات در قرنطینه قرار نمی‌گیرند؟»، این نکته را پذیرفت که «پرسش منطقی و درستی» مطرح شده و افزود: «این موضوع نیازمند توضیح شفاف‌تری از سوی خود مسئولان سازمان سنجش پزشکی است و پرسش‌کنندگان حق دارند پاسخی متقن دریافت کنند. هرچند خود دکتر هاشمی در برنامه تا حدودی به سؤالات پاسخ داده‌اند، اما روش‌تر و صریح‌تر باید توضیح داده شود». کرمانپور درباره احتمال ابطال آزمون و نحوه رسیدگی به شکایات نیز تأکید کرد: «ابطال آزمون به‌سادگی ممکن نیست. همان‌طور که گروهی خواهان ابطال هستند، گروه دیگری نیز معتقدند آزمون صحیح برگزار شده و نباید باطل شود. باید توجه داشت کسانی که مخالف ابطال هستند، معمولاً در تجمعات شرکت نمی‌کنند و صدایشان کمتر شنیده می‌شود، اما این به معنای نبودن آنها نیست. در مقابل، معترضان تریون دارند و صدایشان بلندتر شنیده می‌شود». به گفته او، مسئولیت بررسی صحت آزمون از ابتدا تا انتها بر عهده حراست وزارت بهداشت بوده و این نهاد با صدور اطلاعیه‌ای، صحت آزمون را تأیید کرده است. او همچنین بر برگزاری یک جلسه فوری با حضور نهادهای نظارتی مختلف خبر داد و گفت: «در این جلسه که بنده هم حضور داشتم، تمام مراحل آزمون، از طراحی تا تصحیح، با حضور نهادهایی همچون وزارت اطلاعات، بازرس وزارت بهداشت و نمایندگان آزمون بررسی می‌شود. هیچ‌گونه ادله قابل استنادی برای وقوع تقلب یافت نشد و به همین دلیل این فرضیه رد شد. براساس همین بررسی‌ها، بیانه‌هایی از سوی وزارت بهداشت و حراست صادر شد».

او در ادامه درباره سازوکار اعتراض به سؤالات آزمون گفت: «در صورتی که داوطلبی نسبت به سؤالی اعتراض داشته باشد، تا پیش از اعلام نتایج به آن رسیدگی می‌شود؛ با آن سؤال حذف خواهد شد یا در نمره‌دهی تعدیل می‌شود. این روند سال‌های گذشته نیز بارها تکرار شده است». رئیس مرکز روابطعمومی وزارت بهداشت همچنین درباره جهش درخو توجه نمرات در مقایسه با سال‌های گذشته نیز توضیح داد: «نمرات بالا در این دوره بی‌سابقه نبوده و در دوره ۲۹ نیز الگوی مشابهی مشاهده شده است؛ هرچند دوره‌های ۵۰ و ۵۱ به‌مراتب سخت‌تر بوده‌اند. به همین دلیل، افزایش تعداد داوطلبانی را که موفق به کسب نمرات بالا شده‌اند، نمی‌توان دلیلی قطعی بر وقوع تقلب دانست. همچنین نباید فراموش کنیم که تعداد داوطلبان در این دوره بیشتر بوده است. حضور داوطلبانی که در سال‌های قبل علاقه‌ای به شرکت در آزمون نداشتند و این بار با آمادگی بیشتر شرکت کردند، می‌تواند خود به افزایش میانگین نمرات منجر شود. ضمن اینکه سطح دشواری سؤالات نیز امسال نسبت به دوره‌های اخیر پایین‌تر بوده است».

واگذاری آزمون دستیاری به سازمان سنجش

در واکنش به حواشی گسترده درباره آزمون دستیاری پزشکی سال ۱۴۰۴، برخی داوطلبان و ناظران وابستار واگذاری مسئولیت برگزاری این آزمون به سازمان سنجش آموزش کشور شده‌اند؛ نهادهی که به واسطه سابقه برگزاری آزمون‌های ملی مانند کنکور سراسری و آزمون دکتری، از توان اجرایی و ساختار امنیتی گسترده‌تری برخوردار است.

در همین راستا، علیرضا کریمیان، مشاور رئیس، سرپرست حوزه ریاست، روابطعمومی و امور بین‌الملل سازمان سنجش آموزش کشور، در پاسخ به «شرق» درباره میزان آمادگی این سازمان برای پذیرش مسئولیت برگزاری آزمون دستیاری گفت: «پاسخ‌گویی به این موضوع فراتر از اختیارات سازمان سنجش است و تصمیم‌گیری در این زمینه در حیطه صلاحیت و توافق میان دو وزارتخانه علوم و بهداشت قرار دارد. هرگونه انتقال با تغییر در مجری آزمون، نیازمند هماهنگی‌های نهادی و قانونی است که باید از مسیر رسمی بگیری شود».

نگاه استاد

چگونه می‌توان دانشگاه را نابود کرد؟

حسین وفاپور

عضو شورای مرکزی انجمن اسلامی مدرسین دانشگاه‌ها

آلبر کامو دانشگاه را یکی از سنگرهای اصلی مقاومت در برابر سرکوب فکری می‌داند و به نظر می‌رسد اگر دانشگاهیان نتوانند از این سنگر به‌خوبی محافظت کرده و آن را ارتقا دهند، امیدی به توسعه آزادی فکر و اندیشه در جامعه نخواهد بود. البته تاکنون در این چند دهه نیز چنین بوده و دانشگاه در مقاطع مختلف داشته بیش‌تاز آزادی‌خواهی در جامعه باشد و در این مسیر نیز هزینه‌های فراوانی پرداخته است. به همین دلیل است که واهمه از دانشگاه و آزادی و آزادگی در آن تا این حد زیاد است و در هر دوره که اداره دولت به دست یک جریان خاص افتاده، دغدغه اصلی ایشان ایجاد محدودیت بیشتر در دانشگاه و تشکل‌های دانشگاهی بوده است.

امسال ۳۴ سال از تجربه زیسته من در دانشگاه می‌گذرد. از آغاز دوران دانشجویی، در فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی همواره به عنوان یک فعال دانشجویی و سپس در کسوت هیئت‌علمی فصال نبوده و از نزدیک درگیر مسائل دانشگاه بودام و دانشگاه همواره به مهم‌ترین دغدغه زندگی من بدل شده است.

در این بیش از سه دهه زندگی در دانشگاه، عملکرد شش دولت را در دانشگاه تهران از نزدیک تجربه و با تمام وجود لمس کرده‌ام؛ از دولت هاشمی گرفته تا دولت پزشکیان و به جد باور دارم سخت‌ترین و پیچیده‌ترین دوران مدیریتی در دانشگاه در دولت قبلی رقم خورد. پروژه امنیتی‌سازی دانشگاه از دوران احمدی‌نژاد آغاز شد، ولی با مقاومت دانشگاه و نهادهای دانشگاهی تکمیل نشد و دانشگاهیان سعی کردند ادعای فضاهایی را برای خود باز نگه دارند و از هر فرصتی برای بازسازی فضای آزادی‌خواهی در دانشگاه بهره ببرند. اما در دولت‌گذشته، این پروژه به کمال خود دست یافت و پرونده‌سازی و تحت فشار قراردادن دانشجویان و اساتدان به رویه ثابت در مدیریت دانشگاه‌ها بدل شد؛ تعلیق، اخراج و قطع حقوق اساتدان به امری عادی در دانشگاه مبدل شد و حتی حق دادخواهی از ایشان در مجامع حقوقی نیز سلب شد.

همچنین در این دوران تلاش شد سيطرة نهادهای بیرون از دانشگاه به روندی قانونی و شبه‌قانونی تبدیل و چنان ریل‌گذاری شود که اجازه نفیس‌کشدن از دانشگاه حتی با تغییر دولت‌ها نیز سلب شود و به همین دلیل است که می‌بینیم پس از گذشت نزدیک به یک سال از استقرار دولت جدید، کماکان فضای حاکم بر بیشتر دانشگاه‌ها بسته است و در انتخاب رؤسای دانشگاه و حتی در انتصاب برخی مدیران جزء، نیز دخالت نهادهای بیرونی مانع تحرک جدی و مثبت در دانشگاه می‌شود که نمونه آن را در انتصاب رئیس دانشگاه تهران شاهد بودیم.

متأسفانه سلبه عمکرد دولت قبل در دولت پزشکیان نیز همچنان باقی مانده و دانشگاه نتوانسته استقلال خود را بازستاند و گرچه در اصلاح این رویه‌ها تلاش‌های خوبی شده، اما هنوز امکان بازیابی عقلانیت و استقلال دانشگاه را فراهم نکرده است. از نظر بیشتر بزرگان اندیشه، دانشگاه صرفاً محل تولید متخصص می‌مدرك نیست، بلکه در ضمن آن فرصتی برای ساخت انسان اندیشه‌ورز و مطالبه‌گر است؛ انسانی که به دنبال آزادی و عدالت و بسط آن در جامعه باشد.

اکنون با روی کار آمدن دولت پزشکیان، دانشگاهیان امید تازه‌ای یافته‌اند که مجدد استقلال و عقلانیت را در دانشگاه بیایند، اما با رویه‌های جاری در دولت قبل چنان نمی‌توان به این امید دل بست. امیدواریم دولت پزشکیان بتواند با تغییر رویه‌های نادرست دولت قبل، روند اصلاح در دانشگاه و بازگشت آزادی و عقلانیت در آن را به جد دنبال کند و دانشگاه را به جایگاه واقعی خود در کشور که همان ساخت انسان مطالبه‌گر و آزادی‌خواه است، سوق دهد.